

Genesis 16: 1-7

EEN DOODLOPENDE WEG

Psalm 73: 1

Wet des Heeren

Psalm 102: 1,2 en 3

Psalm 50: 6,9

Schriftlezing: Genesis 16

Psalm 119: 88

Tekst: Genesis 16: 1 — 7

Doch Sarai, Abrams huisvrouw, baarde hem niet; en zij had eene Egyptische dienstmaagd, welke naam was Hagar. Zoo zeide Sarai tot Abram; Zie toch, de Heere heeft mij toegesloten, dat ik niet bare; ga toch in tot mijne dienstmaagd misschien zal ik uit haar gebouwd worden. En Abram hoorde naar de stem van Sarai.

Zoo nam Sarai, Abrams huisvrouw, de Egyptische Hagar, hare dienstmaagd, ten einde van tien jaren dat Abram in het land Kanaän gewoond had, en zij gaf ze aan Abram haren man, hen tot eene vrouw. En hij ging in tot Hagar, en ze ontving. Als zij nu zag dat zij ontvangen had, zoo werd hare vrouwe veracht in hare oogen. Toen zeide Sarai tot Abram: Mijn ongelijk is op u; ik heb mijne dienstmaagd in uwen schoot gegeven; nu zij ziet dat zij ontvangen heeft, zoo ben ik veracht in hare oogen: de Heere richte tusschen mij en tusschen u. En Abram zeide tot Sarai: Zie, uwe dienstmaagd is in uwe hand, doe haar wat goed is in uwe oogen. En Sarai vernederde ze, en zij vluchtte van haar aangezicht. En de Engel des Heeren vond ze aan eene waterfontein in de woestijn, aan de fontein op den weg van Sur.

De vorige keer overdachten wij, dat Abram, alvorens de verbondssluiting plaats vond, in een diepe slaap viel, waarin hij verschrikkingen meemaakte in zijn verkeer met God. In Gen. 16 vinden we hem te midden van alledaagse dingen, in familiemoeilijkheden, in twist en allerlei narigheid. Voorwaar, de tegenstelling tussen Gen. 15 slot en Gen. 16 kan eigenlijk niet sterker worden uitgedrukt dan door het eerste woord, waarmee Gen. 16 begint: Doch. Dit woord wijst op een tegenstelling. Abram in verrukkend verkeer met God, het verbond als een teken van de waarachtigheid. Gods ontvangen hebbend, komt in zijn werkelijkheid terecht. Die werkelijkheid is een geheel andere dan de werkelijkheid Gods, hem getoond in Gen. 15 en door hem in kinderlijk geloof aanvaard. Die werkelijkheid wordt in Gen. 15 uitgedrukt. Doch Sarai, Abrams huisvrouw was onvruchtbaar en baarde geen kind.

Wij zagen dat Abram in de knoop zat, zodat hij het niet kon geloven, dat hij nog een lijfelijke zoon zou ontvangen uit Sara en niet kon geloven, dat het ganse land aan hen en aan zijn zaad zou worden gegeven, maar nu zien wij ook Sarai in de knoop, en wankelend in haar geloof. Zij, de geloofsheldin, die naast Abram voortstrijd op hoop tegen hoop, in het geloof aan Gods belofte, ook zij maakt een inzinking door, zoals Abram die reeds één en andermaal heeft doorgemaakt. Trouw heeft zij Abram ter zijde gestaan, trouw zullen zij ook samen gebeden hebben om de vervulling van de belofte Gods. Het ging toch om het beloofde zaad, in wie alle geslachten des aardrijks zouden worden gezegend. Sarai doet Abram een voorstel. Zij wijst hem er in de eerste plaats op, dat de Heere haar kennelijk heeft toegesloten, zodat zij niet baart. Welk een bitterheid en teleurstelling, aanvechting en nood achter deze conclusie liggen, valt door ons niet te bevroeden. Maar gij kunt er op aan, dat achter deze woorden, in Sarai's hart talloze wonden schrijnen. In het Oosten was het een vloek kinderloos te zijn. Maar dat de vrouw van de drager der belofte Gods hem geen kind, geen stamhouder, geen zaad kon geven, die de banier Gods eenmaal over de ganse aarde zou dragen... Ook voor Sarai was er dus de vraag van de onverhoorde gebeden.

Sarai kwam tot de conclusie, dat het niet meer mogelijk is. Het is een constateren en concluderen. In deze geloofsbeproeving, die nu, na het ontvangen van de belofte, reeds tien jaren duurt, bezwijk Sarai. O neen, zij heeft nog wel geloof in de belofte Gods, zij blijft wel geloven, dat God zijn belofte zal vervullen, maar zij meent dat zij bij de vervulling van die belofte Gods een handje moet helpen. Dit is een zijweg: Hager. Hagar was zoals gij weet een Egyptische dienstmaagd, die Abram waarschijnlijk gekregen heeft uit de handen van de Farao, toen hij overladen werd met geschenken, ten tijde, dat Sarai in het vrouwenverblijf van Egypte was opgenomen. Zoals het in die tijd gebruikelijk was, werd aan de meesteres een slavin persoonlijk toevertrouwd. Zo was Hagar de lijfmaagd van Sarai. Daarover had Sarai de beschikking, krachtens schenking van Abram aan haar.

In de tweede plaats, willen wij deze situatie goed verstaan, dan moeten wij op de hoogte zijn van de wetten van Hammurapi uit die tijd, die toestond, dat, wanneer een meesteres onvruchtbaar was en bleef, zij haar lijfmaagd aan haar man in haar plaats mocht geven, opdat uit deze verbintenis een kind of kinderen geboren zouden worden, die op naam stonden van de meester en de meesteres, in dit geval Abram en Sarai. Gij vindt dit misschien een afschuwelijke wet en een afschuwelijke gewoonte, naar het was niet anders, het was wettelijk geregeld. Dat kind behoefde dan ook niet te worden geadopteerd, maar werd juridisch en gezinsgewijs als een kind beschouwd van Abram en Sarai. Deze mogelijkheid, die wij ook later door Lea en Rachel zien toegepast, door dat zij haar dienstmaagden aan Jacob geven, wil Sarai benutten, opdat op deze wijze toch het beloofde zaad zal worden geboren. Dit is voor Sarai een weg van zelfverloochening, dat vat gij wel, waarin zij zichzelf geheel moet wegcijferen en opzij zetten, opdat zij zo aan de belofte Gods ook ruim baan zal kunnen geven. Wij vragen ons af: Kon God dit allemaal gedogen? Wij moeten wel vaststellen, dat deze huwelijksvervorming een verkrachting was van de oorspronkelijke scheppings idee.

Daar had de Heere God toch duidelijk voor Adam één vrouw geschapen, opdat die twee één vlees zouden zijn. Het blijkt toch heel duidelijk uit de Schrift, dat God het huwelijk van één man met één vrouw zegent. Aan de andere kant hebben wij te rekenen met de zonde, die

alle verhoudingen verderft. Zo was ook in de tijd van Abram de huwelijksverhouding al zo uitgebogen en verwrongen, dat deze maatregelen konden worden genomen. Gij moet er wel aan denken, dat de Heere met Zijn openbaring ingaat in mensen, in omstandigheden en gewoonten, die niet revolutionair worden veranderd, maar die inwendig worden uitgehold, en als lege huizen wegvallen, zodat Gods oorspronkelijke scheppingsidee weer te voorschijn komt.

Deze verhouding althans wordt later door Mozes gebracht onder de band van de Wet. De concessie, die Mozes nog moest doen in zijn dagen, wordt door Christus volkomen afgesneden, toen hij over Mozes en Abram heen teruggreep naar het oorspronkelijk huwelijk van Adam en Eva. Van den beginne is het alzo niet geweest. Wel kunnen wij zeggen, dat God in de Zijnen tijdelijk goedgunstig heeft verdragen, hoewel in deze daad van Sarai en Abram het oordeel besloten lag, evenals in de huwelijken van Jacob met Lea en Rachel en later met Bilha en Zilpa een oordeel verborgen lag. Denk maar aan al de verschrikkelijke dingen, die Jacob heeft doorgemaakt, er was dus, de omstandigheden en de achtergronden in acht genomen, wat voor te zeggen, dat Sarai deze weg bewandelde. Het was een weg, die wettelijk open was en verstandig was, waartegen Abram althans met zijn verstand, niet zoveel in kon brengen. Sarai rekt, maar gelooft niet. De geloofsspanning tussen Gods belofte en haar dodelijke onvruchtbaarheid wordt zo hevig, dat zij vlucht uit deze spanning en Gods belofte uit Zijn hand probeert te halen, om die in eigen hand te nemen en in vervulling te laten gaan op haar tijd. Dat is Sarai's zonde. Zij zag wel op haar onvruchtbaarheid, naar niet op God, bij Wie alle dingen mogelijk zijn, die de onvruchtbaren zet in een groot huisgezin en tot een moeder maakt van vele kinderen.

Deze zonde komt nog zo ontzettend veel voor. Het is de zonde, waarbij de mens niet achter God aankomt, maar voor Hem uit een weg baant, opdat niet de mens God zal volgen, maar God de mens zou volgen. Dit kan op een goddeloze, en wat nog veel gevaarlijker is, op een vrome manier, met een schijnschoon van redenen, waarin de mens niet wacht op zijn God, maar eigenwillig, zonder gebod aan het werk trekt.

Sarai is hier voor Abram een Satanas, want Sarai, de geloofs heldin, valt uit de geloofsweg en wordt Abram tot een aanstoot. Daaruit kunnen wij leren, dat de ziel van Gods kind, niet alleen grenst aan hemel en hel, maar dat deze ook elk ogenblik andere broeders en zusters tot een aanstoot kan zijn. O, dat wij dan niet in de eerste plaats anderen hart diep wantrouwen, maar ons eigen hart. Dat wij door het licht, dat valt uit het Woord in Sarai's hart, zelf zouden schrikken en zelf zouden bedenken: Arglistig is ook mijn hart, dodelijk is het, wie zal het kennen? Laat niemand zich verheffen boven deze toestand van Sarai, maar dat de meest gezegende, de meest ingeleide in de verborgenheden des Heeren, bedenke: Ik ben rondom een goddeloze, die elke dag tot elk kwaad in staat ben en die bovenal niet anders doe dan God verwerpen, God niet voor waarachtig houden, mijn gedachten, mijn overleggingen mijn handigheid verre stellen boven Gods oplossing. Sarai's weg ging door de berekening, maar Gods weg gaat altijd door het wonder.

Het is vandaag niet anders want mensen, die uit de duisternis tot God wonderbaar licht getrokken zijn, die door Gods eigen vinger zijn aangeraakt en de roep Gods hebben gehoord, die van dood levend gemaakt zijn en sindsdien de geloofsweg bewandelen, zij kennen links en rechts van de weg zo ontzaggelijk veel verzoeken, om wanneer de vervulling van des Heeren belofte uitblijft, zelf in te grijpen. Hoe vromer, hoe gevaarlijker. O, die gevaarlijke strikken links en rechts van de weg, waarin een mens niet in het geloof ziet op de almachtige God, maar met vlees en bloed te rade gaat. Sarai's weg liep dood in haar berekening, opdat Gods weg in het wonder zou worden ontdekt. Zo laat God ook vandaag Zijn kinderen links en rechts zijwegen in dwalen, door hun eigen dwaasheid, opdat zij de werken des vlezes zouden afzweren. Sarai's verzoeking was Hagar. En Hagar noemt Paulus in Galaten 4 het verbond der werken. Dus Sarai valt uit het Evangelie in de Wet. Paulus zegt: Dat zijn dingen, die andere betekenis hebben. Dan zien wij in een keer in Hagar: Sinai, dat is het verbond der genade omzwachteld met het werkverbond, zoals God dat in het Paradijs met de mens had opgericht: Doe dat en gij zult leven.

Zo valt ook het kind Gods vaak uit het geloof in de Wet der werken terug. Die bedenke echter, dat uit de Wet geen vlees gerechtvaardigd zal worden voor God en dat alle vrome werken op zijn best niet anders zijn dan een wegwerpelijk kleed, dat het gaat om het werk Gods, dat is het werk des geloofs. Want dit is het werk Gods, dat gij gelooft Hem, die de Vader gezonden heeft. Sarai is bezig Gods belofte wat voort te helpen. Hagar is de dreiging in Abram's gezin. Zij is een Egyptische. Uit Egypte zijn vaak dreigingen gekomen voor de heilige familie. Abram had zijn vrouw er bijna verloren in het vrouwenverblijf. Straks zal datzelfde Egypte de kerker voor de Israëlieten worden. Simeon en Benjamin zullen er ook maar rakelings aan ontkomen. En profetisch heeft Abram reeds geschouwd, hoe zijn nageslacht zal gebukt gaan onder de zweep van de Egyptische drijver. Hier bedreigt Egypte de heilige linie in de tent van Abram te Hebron. Toch is Hagar aan dit bedrijf onschuldig Want er werd over haar, zonder haar beschikt. Zij werd gebruikt opdat de onvruchtbaarheid van de meesteres door haar vruchtbaarheid zou worden bedekt. Dat is in strijd met de ordinantie Gods. Dat is in strijd met de eer en de waardigheid de menselijke natuur. Dat is in strijd met de moederlijke gevoelens, die straks in Hagar zullen oprijzen wanneer het geluk haar doorzindert, dat zij moeder van een kind zal worden. Het is in strijd met de natuur van het kind, dat straks, wanneer het geboren is, gescheiden wordt van de moeder. Daarom wreekt dit zich ook.

Abram gaat op deze voorslag in. Hij wankelt. Wij leerden hem reeds een en andermaal kennen als een man, die geneigd was de moeilijkheden uit de weg te gaan. Hij aanvaardt dit voorstel, niet om in de uitspattingen van zijn vlees te leven, maar opdat het door God beloofde zaad zal worden geboren. Zodra Hagar bemerkt, dat zij moeder zal worden van een kind van Abram verheft zij zich tegenover Sarai. Zij wordt trots en opgeblazen. Hoezeer veel er van te begrijpen is, zeker is waar, wat de volksmond zegt Als niets wordt tot iets, dan kent iets zich niet. Sarai is in haar ogen maar een afgeleefde vrouw, die wel aan de kant gezet kan worden. Zij, de bloeiende Egyptische, zal de plaats van deze afgeleefde vrouw wel in nemen. Zij popelt, om Sarai van de zijde van Abram weg te drukken, om zichzelf daarvoor in de plaats te stellen. Hoeveel er van te begrijpen is, Hagar was te weinig slavin om voor Abram en Sarai te buigen, en wat meer is, om voor Gods koninkrijk te buigen. Daarvoor heeft Hagar geen besef. Gij zegt: Dat kon zij niet weten.

Dat kon zij wel weten, want ook zij behoorde tot het stamverband, in het midden waarvan Abram de dienst des Heeren uitricht. Zij was op de hoogte met de belofte Gods, met het beloofde zaad. Maar Hagar is vleselijk, niet geestelijk. Zij is op geblazen en valt in de strik van de hoogmoed en veracht Sarai. Straks rooft zij het zaad van Abram naar Egypte. Dat wil zeggen: Niet in het rijk der vrijheid zal het kind geboren worden, maar in het rijk der dienstbaarheid. Zij wil niet, dat dit kind zal worden opgenomen in de heilige linie des verbonds. Daartoe ontbreekt haar de gesteldheid van een Maria, die toen haar het voorrecht te beurt viel een Zoon en welk een Zoon! Voor het Koninkrijk Gods te baren, sprak: Mijn ziel maakt groot de Heere, en mijn geest verheugt zich in God, mijn Zaligmaker, omdat Hij de nederigheid zijner dienstmaagd heeft aangezien. Dat ontbrak aan Hagar ten enenmale. Zij weigert zichzelf te stellen in die kring, waarin niet de werken, maar de genade weegt. Daarom is Hagar voor Paulus het type van het verbond der werken. Daarom wordt Hagar door Paulus gelijk gesteld met de Sinai: Doe dat en gij zult leven. Daarom baart Hagar tot dienstbaarheid. Hagar heeft overigens een talrijk nakomelingschap. Denk aan Ismaël en de Ismaëlieten, waaruit de grote Mohammed stamt, die met zijn halve maan, altijd minachtend heeft neergezien op Izaäk, op de Christus en op alle Christenen. Wij ondervinden tot op de dag van vandaag op de zendingsvelden, op Midden-Celebes, dat de halve maan, dat het Mohammedanisme, de afstammelingen van Hagar en Ismaël, de Christenen te vuur en te zwaard vervolgen. Wanneer de Christenen niet willen buigen voor de halve maan, maar wel voor het kruis, komt hen niet alleen de spot tegemoet, maar ook het zwaard.

Maar Hagar heeft nog veel meer afstammelingen in het verbond der genade zelf. Omdat Hagar zich verhief op genadegaven, die zij niet als genadegaven had aanvaard, is zij het klassieke voorbeeld en het standaardtype van allen in de gemeente Gods, die zich wel beroemen op vleselijke voorrechten, op afstamming van dit of van dat, op verbondsvoorrechten, terwijl de God des Verbonds niet wordt gekend en de nederigheid van geest wordt gemist. Ook nu is er een geslacht van afstammelingen van Hagar, die vol trots en opgeblazenheid neerzien op het volk van God, dat, arm en ellendig in zichzelf, van genade leert leven en dat uit en van zichzelf nooit iets kan voortbrengen en nooit iets kan geven, tenzij God het geeft. Dat is een geslacht dat leeft van inbeeldingen des harten. Dat is een geslacht, dat altijd stapt over datgene, dat het eerst voor de voeten ligt, om in de wolken te wandelen, zonder ankergrond in de Christus Gods. Dat is een geslacht, dat rein is in eigen ogen, maar van hun drek niet is gewassen. Dat is een geslacht, dat altijd de ware Kerk Gods heeft veracht en tegengestaan en er tegen in gewerkt en geworsteld. Dat geslacht is ook vandaag aanwezig. Behoort gij er toe? Want een kind des Verbonds zijt ge ongetwijfeld. Maar ik vraag U, of gij vleselijk opgeblazen zijt in uw eigen vroomheid, dan wel te vergelijken zijt met deze dodelijke en onvruchtbare Sarai, die zichzelf niet kon helpen, die met al haar armoede, schande en naaktheid te kijk stond als een arme door God alleen, in de weg van het wonder, moest worden geholpen. Dat is het geslacht van Sarai. Anderen, die zichzelf kunnen helpen en opgeblazen zijn, zijn afstammelingen van Hagar. Gij zijt het met mij eens, dat Hagar een grote familie heeft. Zeer groot is haar nakomelingschap. Niet alleen buiten de kerk in het Mohammedanisme maar evenzeer en misschien nog meer in de kerk.

Dit zijn mensen, die leven van de wet, maar nooit de wet gestorven zijn om Gode te leven, nooit aan hun eigen onvruchtbaarheid te gronde zijn gegaan om die grote vruchtdragende Izaäk en in hem Christus te ontmoeten. Gemeente, dat vinden wij alles in de spot en de verachting van Hagar. Sarai is diep gekrenkt. Zij hoeft zichzelf opzij gezet en nu wordt zij veracht door haar eigen dienstmaagd. Zij kan het niet dragen. Zij klaagt haar nood. bij Abram op een hartstochtelijke wijze. Zij zegt: Mijn ongelijk is op u; ik heb mijn dienstmaagd in Uw schoot gegeven, en nu zij ziet dat zij ontvangen heeft, zo ben ik veracht in haar ogen. De HEERE richtte tussen mij en tussen U. Ongetwijfeld is Sarai ook hier vleselijk te werk gegaan. Sarai moet erkennen, dat zij eigenlijk over Hagar niets neer te zeggen heeft. Het is niet haar dienstmaagd meer, maar het is de dienstmaagd van Abram. Heeft zij haar niet zelf overgegeven? Nu moet zij Abram verlov vragen om met haar te doen, wat goed is in haar ogen. Sarai ondervindt, dat wie, ook als een kind Gods, Gods wet verlaat, smart op smart heeft te vrez. Haar woorden zijn hoog en droog, bitter en hard. Mededogen is er schier niet in te lezen. En Abram kiest ook hier de weg van de minste weerstand. Hij moet ook eigenlijk erkennen, dat Sarai naar diezelfde wetten van Hammoerabi gelijk heeft, die in geval, dat een dienstmaagd, die een kind ter wereld brengt of gebracht heeft, tegen haar meester opstaat, aan die meesteres het recht geeft, om die dienstmaagd te vernederen.

Abram moet erkennen, dat er iets in zit en geeft haar dan, zonder dat hij haar beschermt tegen de hartstocht van Sarai, aan Sarai over. Wij lezen, dat Sarai Hagar vernederde. Dat woord "vernederen" houdt in, dat Hagar weer in haar oorspronkelijke slavinnenpositie wordt teruggedrukt. Het betekent wellicht, dat zij het laagste en minste werk moest doen. Dat was een harde zaak voor Hagar. Een bittere zaak ook voor Abram, om haar over te geven. Maar zeker voor Hagar om dit te ondergaan. Dit vernederen is door Sarai waarschijnlijk niet zo zachtzinnig aangepakt. Want er wordt in het grondwoord een woord gebruikt, dat het midden houdt tussen vernederen en mishandelen. Zo levert Abram Hagar weer uit. Maar Hagar neemt dit niet. Zij vlucht. Waarheen? Wel, naar Egypte. Zij wil de tucht en de tuchtigende hand van Sarai allerminst, Wij kunnen er in komen, dat Hagar ten dele onrechtvaardig is behandeld. Nochtans blijft staan, dat Hagar, die vleselijk opgeblazen was, het eerste, wat zij doen moest, vergat, dat was gehoorzamen, blijven op de plaats, waar zij gesteld is. Dat is met alle afstammelingen van Hagar precies zo. Alle mensen, die veel met de wet buiten het evangelie ophebben, wandelen in de wolken, maar laten na, wat zij het eerst moeten doen, n.l. blijven in de plaats, waar God hen gesteld heeft en gehoorzamen in de verbanden, waarin God hen gelaten heeft. In Hagars verzet tegen de tucht van Sarai horen wij dat oproer weer van het: Geen God en geen meesters.

Dit is de revolutiekreet van elk natuurlijk mensenhart, die bemanteld wordt door het schone woord vrijheid of gelijkheid of broederschap, maar men verstaat niet, dat het woord vrijheid niet is: doen en laten wat een zondig mens graag wil, maar betekent: vrijgemaakt worden om de wil Gods te gehoorzamen. Dat is de ware vrijheid. De vrijheid in de Bijbel is gewikkeld in de verbanden, waarin God ons gezet heeft, is gewikkeld in de banden en de touwen van de tucht. Is het vandaag veel anders? Menigeen zal zeggen: Best, maar Sarai had ook schuld. Och gemeente, daarmee had Hagar niets te maken. Net zo min als U of ik er wat mee te maken hebben, dat zij, die boven ons staan, fouten maken, zondigen, soms in hartstocht of in hardheid. Want boven de hogen staat er nog Een hoger. Die zal wel met hen afrekenen. Wilt ge daaraan denken? Is het vandaag veel anders?

Gij, die toch op de een of andere manier, in een dienst verband zijt gewikkeld, hoe vaak gaat het gesprek over hem of haar, die boven u gesteld is? Hoe vaak worden zijn of haar gebreken uitgemeten? Hoe vaak worden daaraan redenen ontleend om ongehoorzaam te zijn, en daarmee ongehoorzaam tegen God? Want het behaagt God nu eenmaal, ons door de hand van ouders en allen, die over ons gesteld zijn, te regeren. In Hagars verzet laait op het verzet van elk natuurlijk hart tegen het gezag, door God gesteld en door God onderhouden. Hoe staat het daar mee vandaag? Hagar mocht het wel waarderen, dat zij in een familieverband was opgenomen, waarin Gods Woord gelezen werd, waar Abram de profetische dienst des Heeren uitrichtte bij het altaar en in zijn voorbeding zijn ganse huis, dus ook haar voor Gods gezicht neerlegde. Waar wordt dit nog gewaardeerd?

Waar wordt het Woord Gods hoger geacht dan allerlei andere dingen? O, die revolutiegeest, die ook in onze tijd alle geestelijke waarden kapot slaat en de mensen innerlijk leeg maakt. Hagar onttrok zich aan de tucht. Dat is een kwaad ding staat in de Bijbel en daaraan moeten onze jonge mensen denken: Grijpt de tucht aan, want zij is uw leven. God verbergt de zegen, ook voor jongens en meisjes, in de tucht. Och, Hagar vinden wij schier in elk huis terug. Er wordt door een vader of moeder wat gezegd, maar zoon of dochterlief loopt boos de kamer uit en onttrekt zich aan de tucht en meent, dat hem of haar het grootste onrecht wordt aangedaan. Toch zegt de Heere: Grijpt de tucht aan, want zij is uw leven, juist in het verband waarin gij gesteld zijt. Want de Heere zegt tot de goddelozen: Wat hebt gij Mijn inzettingen te vertellen en Mijn verbond te nemen in uw mond, terwijl gij de kastijding haat en Mijn woorden achter u henen werpt? De tucht des Heeren door Zijn Woord en Zijn Geest is het behoud, en de onderwerping daaraan, de redding. Zelfs de uiterlijke onderwerping brengt tijdelijke zegen mee, Zie het aan Hagar, daarover de volgende keer. Zie het vooral aan Achab, die op een dag van Elia zijn doodvonnis thuis krijgt om zijn ongerechtigheid. Dan lezen wij van Achab:

En hij kleepte zich in een zak en hij verootmoedigde zich. Dan zegt de Heere tot Elia: Hebt gij gezien, dat Achab zich vernederd heeft? Dit geeft hem uitstel van gericht. Van zoveel waarde is zelfs een uiterlijke onderwerping. Maar voor de eeuwigheid is het te kort. Want dan is een uiterlijke onderwerping van hoeveel belang ook, te smal. Dan gaat het om die innerlijke onderwerping. Dat gij met Uw hoofd aanloopt tegen allerlei verbanden en gezagskringen, vindt zijn diepste oorzaak in de revolutie tegen God. Die revolutie wordt alleen genezen door het wonder, waarvan God zegt bij Ezechiël Ik zal het stenen hart uit u wegnemen en Ik zal u een vlezen hart schenken. Is dat niet een wonder? Ik zal dat doen. Nu is er misschien wel iemand, die niet alleen met zijn of haar hoofd tegen allerlei verbanden is opgelopen, maar die vooral van binnen uit vol van vijandschap staat tegen God. Gij zegt: Hoe zal dat ooit veranderen? Wel, zegt de Heere, dat zal Ik veranderen. Ik zal dat stenen hart uit u wegnemen en ik zal u een vlezen hart schenken, opdat gij op deze goddelijke belofte zou leren pleiten. Door dit Woord des verbonds en de Geest des verbonds getuchtigd, moge gij de vermaning horen: Mijn zoon, verwerp de kastijding des Almachtigen niet, want Hij geselt een iegelijk zoon, die Hij aanneemt! Amen.